

MEMO

Contactpersoon

Serge Bomius
T 078 770 4517
E smw.bomius@dordrecht.nl

Van Martijn Muller en Serge Bomius
Aan CTOO
Kopie aan Denise van Poppel (griffie)
Datum 14 juli 2021
Betreft Jaarstukken 2020 Stedelijk Dalton Lyceum

1 Inleiding

Het Stedelijk Dalton Lyceum (SDL) heeft de jaarstukken 2020 aan de griffie/raad en CTOO aangeboden. In september 2021 bespreken we dit met de CTOO als voorbereiding op het jaargesprek met de directeur/bestuurder van SDL. Deze afspraak is gepland op 14 september 2021 tijdens een schoolbezoek in het kader van een relatiegesprek van de CTOO aan een van de locaties van het SDL. Dit relatiegesprek is één van de nieuwe aspecten van het nieuwe toezichtskader, waarbij besloten is de strekking en frequentie van dit gesprek als volgt aan te scherpen:

- de schoolbesturen jaarlijks verantwoording te afleggen over de financiële gezondheid door middel van een standaard-vragenlijst;
- alleen een gesprek te houden over de financiën als de antwoorden hiertoe aanleiding geven en dus het standaard-jaargesprek te laten vervallen;
- om het jaar een 'relatiegesprek' te houden met het bestuur om de ontwikkelingen van de school in brede zin te bespreken;
- de openbare inspectierapporten van de Inspectie van het Onderwijs te gebruiken als bron voor de stand van zaken op de scholen .

2 Conclusie

Daar waar de laatste jaren het gesprek vooral financieel gericht was, omdat daar aanleiding voor was, is de noodzaak daarvoor nu minder. Het financieel perspectief is positief en dat is een compliment waard. Daarom is het advies om het gesprek meer onderwijsinhoudelijk te houden en verder te investeren in de relatie door middel van het schoolbezoek en een relatiegesprek. In het relatiegesprek is er een aantal onderwerpen dat aandacht mag krijgen. Allereerst is er een nieuw strategisch beleid opgesteld (2021-2025), dat door Covid-19 niet in 2020, maar in 2021 wordt ingevoerd. In dit beleidsplan wordt het eerdere beleid voortgezet, maar is dit wel aangepast aan de laatste ontwikkelingen. Daarnaast heeft Covid-19 uiteraard veel invloed gehad op de afgelopen anderhalf jaar, maar ook op de nabije toekomst, bijvoorbeeld met de beschikbare middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Het is een onderwerp dat zeker bespreekbaar gemaakt kan worden. Deze periode heeft ook invloed gehad op het leerlingenaantal. Dat de afname zich doorzet was reeds te verwachten, dat het aantal groter is valt te verklaren. De strategie voor de komende jaren om ervoor te zorgen dat het aantal niet harder zakt wordt benoemd in het stuk al is dit summier. De relatie goed kwalitatief en aantrekkelijk onderwijs door goede (en beschikbare) professionals moet er in ieder geval voor zorgen dat SDL het marktaandeel behoudt. Het hebben en houden van genoeg goede docenten is de komende jaren een uitdaging waar het SDL voor staat, onder andere doordat een relatief oudere generatie zal afzwaaien. Deelname in een regionaal platform om tekorten tegen te gaan wordt als actie genoemd. Een inhoudelijke verkenning van de opbrengst vanuit dit platform kan een onderwerp van gesprek zijn. In algemene zin is het lerarentekort een bedreiging voor de komende jaren. Wanneer er een echt tekort is aan personeel brengt dit de kwaliteit in gevaar. Wanneer er onvoldoende kwaliteit geboden kan worden zal dit

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   14 juli 2021

leiden tot een afname van leerlingen en mogelijk leiden tot een bedreiging van het openbaar voortgezet onderwijs in Dordrecht. Zo ver is het nog lang niet, maar het maakt het onderwerp reëel om te bespreken.

Ten slotte zijn er ook genoemde specifieke thema's, die ook op de gemeentelijke agenda staan, zoals duurzaamheid, LHBT en veiligheid, maar ook doorstroming naar andere vormen van onderwijs, zoals naar het MBO. In het gesprek kan daar naar geïnformeerd worden. Mogelijk liggen er gezamenlijke kansen voor onderwijs, gemeente, gemeenteraad of CTOO specifiek.

3   Toelichting - Onderwijs en strategisch beleid

De toelichting wordt aan de hand van vijf thema's beschreven:

Onderwijs en kwaliteit

Binnen het SDL blijft de komende jaren geïnvesteerd worden in de kwaliteit van het onderwijs. Een voorbeeld hiervan is het realiseren van doorlopende leerlijnen, inclusief de lijnen PO-VO en VO-MBO. Hier passen lopende gemeentelijke trajecten bij, zoals de Dordtse onderwijsvisie 0-12 en de Integrale aanpak 12-27 goed bij, waarmee onder andere de gemeente een aantrekkelijke samenwerkingspartij zal zijn voor het SDL.

De Inspectie van Onderwijs heeft de locaties Dalton Vakcollege en Kapteynweg en de ISK-afdeling van het SDL bezocht voor een vierjarig onderzoek. Alle afdelingen zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld; de leerresultaten liggen boven de norm en er heerst een veilig schoolklimaat. In de 2021 zal er een themaonderzoek worden gehouden op de locatie Overkampweg.

De leerlingen

Er is een algemene terugloop van leerlingen. Vooral de Kapteynweg loopt terug. Dit is meer dan verwacht. De verwachting liep parallel aan de algemene terugloop van leerlingen in Dordrecht. In het verslag is opgenomen dat de coronacrisis een rol speelt, bijvoorbeeld vanwege de soepele overgangscriteria en het nauwelijks hebben van zij-instromers. Leerlingen participeren in trajecten over actuele thema's als duurzaamheid en LHBT. Op een locatie is er stevig ingezet op het veiligheidsthema, omdat de noodzaak daar lag. Inmiddels is de veiligheidsbeleving daar sterk gegroeid.

Het personeel

De gemiddelde leeftijd van het personeel op het SDL blijft iets stijgen en is daarmee hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De komende jaren zal er een aanzienlijke groep eerstejaars docenten met pensioen gaan. Dat betekent dat de komende jaren het SDL extra zal moeten blijven investeren in het aantrekken van eerstegraads docenten. Het SDL zet het beleid door om eigen tweedegraads docenten te stimuleren hun eerstegraads bevoegdheid te gaan halen. Daarnaast participeert het SDL in een regionaal programma om het lerarentekort aan te pakken. Op de ISK blijft het personeelsbeleid ingewikkeld vanwege de vier financieringsmomenten, de sterke schommelingen in leerlingen en de relatief korte doorlooptijd van leerlingen. Er wordt veel met halfjaarscontracten gewerkt om zo een flexibele schil te houden. Verder kiest SDL er bewust voor om bevoegde docenten, eerste- of tweedegraads, de mogelijkheid te bieden om voor de hoogste schaal in aanmerking te komen.

De continuïteit

In het beleidsplan (schoolplan) 2016-2020 werden drie uitgangspunten genoemd: kwalitatief hoogstaand, pluriform en modern voortgezet openbaar onderwijs voor Dordrecht en omgeving. Ook in het nieuwe beleidsplan zijn dit de (Dalton) uitgangspunten. Daarnaast zijn er liefst acht pijlers. Het

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   14 juli 2021

is interessant om te volgen hoe deze pijlers een bijdrage leveren aan de profilering van de school. Het steeds afnemen van het leerlingaantal, vooral op de locatie Kapteynweg, brengt de continuïteit voorlopig niet in gevaar, maar is meer dan een aandachtspunt. Er valt te lezen dat er verder wordt ingezet op een samenwerking met OPOD. Wellicht biedt de mogelijke besturenfusie met van OPOD met Skoba nieuwe kansen voor het SDL als het gaat om het werven van leerlingen.

Algemene zaken

De school heeft vanzelfsprekend te maken gehad met coronamaatregelen en scholensluiting. Hierdoor is de invoering van een aantal zaken, waaronder de invoering van het strategisch beleidsplan opgeschort. Er is in één keer overgestapt naar digitaal onderwijs op afstand. Net zoals bij andere scholen is het slagingspercentage hoog. Corona heeft ook op het personeel impact gehad. Er zijn behoorlijke ziektegevallen geweest en er is zelfs een personeelslid overleden. Het verzuimpercentage is overigens lager dan de afgelopen jaren.

4 Toelichting - financiën

De begroting is mede beoordeeld aan de hand van de volgende vragen:

a. Is er sprake van een materieel evenwicht, met andere woorden: worden structurele lasten gedekt door structurele baten?

Het resultaat 2020 is € 444.000 voordelig. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door hogere inkomsten vanuit het Rijk, waar een minder hoge stijging van lasten tegenover staat. Deze effecten lijken een structureel karakter te hebben. De jaarrekening is daarmee materieel in evenwicht.

De meerjarenbegroting is sluitend. Dit wijkt af van eerdere begrotingen waarin nog forse tekorten waren opgenomen oplopend tot € 2,2 miljoen in 2022 (Bron: begroting 2019 en meerjarenraming). Dit komt door een optische aanpassing, waarbij de tekorten zijn verwerkt op de begrote personele lasten. Hiermee is de verwachte leerlingendaling zowel op de begrote rijksinkomsten als op de begrote personele lasten verwerkt. Dit betekent dat er bij SDL nog altijd een opgave ligt om de formatie meerjarig in lijn met het aantal leerlingen te brengen. Het lijkt erop dat de flexibele schil in combinatie met natuurlijk verloop toereikend is om deze opgave te realiseren.

b. Is sprake van inzicht in relevante risico's voor het weerstandsvermogen; dit zijn risico's van materieel belang die niet zijn ondervangen door bijvoorbeeld voorzieningen?

SDL heeft een risicoparagraaf met bijsturingsmaatregelen opgenomen in hoofdstuk 8. De risico's zijn niet gekwantificeerd en een confrontatie tussen risico's en het beschikbare weerstandsvermogen ontbreekt. Hierdoor is niet te constateren of het beschikbare weerstandsvermogen toereikend is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen. Wij adviseren deze confrontatie op te laten stellen.

c. Zijn de voorzieningen deugdelijk onderbouwd?

SDL heeft personele en onderhoudsvoorzieningen:

- Personele voorzieningen betreffen gespaarde middelen voor verlofsparen, levensfasebewust personeelsbeleid en jubileumvoorziening
- Voorziening voor groot onderhoud.

De hoogte en onderbouwing van voorzieningen wordt bij de jaarrekening getoetst door de accountant van SDL en is bij de jaarrekening 2020 als toereikend gekwalificeerd. Het is goed om te zien dat SDL meer middelen vrijmaakt voor huisvesting en het niveau verhoogt naar iets minder sober.

d. *Wat zijn de ratio's?*

Onderstaande kengetallen zijn op basis van de jaarrekening 2020 van toepassing. Door positieve resultaten in de afgelopen jaren is de financiële situatie van SDL geleidelijk verbeterd. De zorgelijke situatie van enkele jaren geleden is daardoor ook omgeslagen tot een stabiele, gezonde situatie. Alle kengetallen zijn inmiddels goed te noemen. Ook het weerstandsvermogen, wat al jaren een zorgpunt voor SDL was, is sterk gegroeid. Dit zorgt ervoor dat er meer ruimte is om eventuele toekomstige tekorten op te vangen. Gezien de risico's die het SDL de komende jaren staan te wachten, blijft het raadzaam het weerstandsvermogen minimaal op het huidige niveau te houden.

Kengetal	JR 2020	JR 2019	JR 2018	JR 2017	JR 2016
Solvabiliteit 1	0,40	0,38	0,35	0,32	0,20
Solvabiliteit 2	0,61	0,61	0,60	0,56	0,50
Liquiditeit	1,80	1,73	1,63	1,45	1,14
Rentabiliteit	0,02	0,02	0,02	0,04	0,00
Weerstandsvermogen	15,5%	12,6%	10,9%	9,5%	5,6%

5 Aanbevelingen voor gesprek met SDL

In het gesprek zou centraal moeten staan wat de visie van SDL op de toekomst is.

Hoe gaat SDL om met:

- de verwachte leerlingendaling i.v.m. krimp en de profilering van de verschillende schoollocaties ten opzichte van de pijlers uit het nieuwe beleidsplan;
- het verwachte (natuurlijk) verloop van docenten. Wat leveren de huidige ingezette acties op om dit op te lossen? En wat is de relatie tot de kwaliteit van het onderwijs?;
- de consequentie van corona op de school vooral ten opzichte van het leren van de leerlingen?;
- de inzet van de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs? Welke rol speelt het gebrek aan (goed) personeel hierin om tot uitvoering van de plannen te komen?;
- welke financiële kansen of uitdagingen zijn er (verder) te bespreken?

Verder t.a.v. de Jaarstukken 2020:

Wij adviseren met SDL te spreken over:

- nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen, zoals Dalton Plus en nieuwe kennis- en vaardigheden en deep learning;
- aanbevelingen die de Inspectie heeft gedaan n.a.v. het bezoek;
- de eigen keuze die elke locatie maakt voor de invulling van burgerschapsonderwijs. Hoe komen deze keuzes tot stand en rol hebben de leerlingen;
- de LHBT(I) groep van leerlingen die actief is (kan de gemeente ondersteuning bieden?);
- de SDL-commissie duurzaamheid (is er behoefte om een samenwerking in de regio op gang te brengen?);
- welke plannen er zijn ten aanzien van de samenwerking met OPOD en Kien ICT?;
- of er eventuele verschuivingen op belangrijke posities binnen het SDL zijn;
- of er zaken zijn die de RvT onder de aandacht wil brengen;

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   14 juli 2021

- hoe de samenwerking verloopt met de partners, en met de gemeente Dordrecht in het bijzonder?